

AZET

3/2016

Z činnosti klubu – členské a výborové schůze

Naši členové na cestách

Výstava kaktusů

Výstavy u „konkurence“

Společenská kronika – výročí členů klubu

Kytka čísla: *Trichodiadema densum* (Haw.) Schwantes

Jede vlak, já v něm...

...babky ve vagónu mají sněm, jak praví tahle malá bábi s ofinou, ten jistě jede seznámit se s rodinou. Pravdu má – a ví, proč mám ten šat zánovní...

Jen ten titulek je pravdivý. Zbytek je začátkem jedné písničky. Opravdu sedím ve vlaku, počítadlo na klíně a v ne zrovna pohodlné poloze si fukám písnička. Je sobota, první den výstavy, jedu na odpolední službu. Vjeda do tunelu pravím průvodčí: „Jejda, to se nám nějak sešeřilo...“ V zápětí to pochopila a odkráčela do dalšího vozu k dalšímu cestujícímu (jestli tam ovšem byl). Vlak je téměř prázdný, slušní lidé v sobotu před polednem chystají oběd nebo se na něj aspoň těší, plácají se na zahrádkách, chodí po výletech nebo co...

Včera jsme zahájili výstavu. Bylo to – jako pokaždé – trochu stejné, trochu jiné. Přijda do skleníku roznesl jsem rychle cedulky vystavovatelů, které chyběly nebo nebyly pěkné, udělal jsem pár fotek a chvíli na to se šlo ven na zahájení.

...v Tišnově přistoupila nějaká děvčata, trochu rozptyluji moji pozornost, leč vrátím se ke klábosnici...

Rozhlížím se kolem sebe, moji nejbližší, s nimiž sedávám na přednáškách, tu nejsou. Honza buduje cosi na zahrádce a Milada zapomněla. Nevadí, jde se na mexickou svatbu. Mechulíni se oženili, kapela dohrála a dozpívala ... a ty jsi byla ke mně tak milá. K proslovům nastupují „hlavouni“. Poprvé zahajuje náš nový předseda Petr Metela. Je stručný, upřímný, nic neprotahuje. Děkuje i Pavlu Kutlíkovi, kterému předává tradiční lahev Olmeky a slovo. Šéf zahradního centra Čtyřlístek oslovuje nás „pichloně“, zmiňuje, že už tady za těch dvaadvacet let stojí se třetím naším předsedou a že z toho má radost, protože akce jako ta naše pomáhají odlišit jeho firmu od těch konkurenčních hyper-super a že je naše spolupráce oboustranně užitečná. Nikdo o tom nepochybuje. Dále vtípkuje o tom, co bude za dalších dvacet let, že se na to těší a že tady určitě bude. Ani o tom ostatně nikdo nepochybuje – aspoň myslím.

Jde se na výstavu, do prodeje, na pivo a klobásu, poslouchat muziku. Chvíli si říkám, ským to odpoledne strávím, chodím od jednoho ke druhému, tu a tam se zastavím a nakonec se dávám do řeči se šikovnou mladou dámou, kterou znám od vidění z přednášek. Sedíce u svačiny, kterou nám připravují Karel a Lubomír, zatímco Radek točí pivo, povídáme o ledačem, až najednou pohlédnuv na hodiny zjistím, že mám nejvyšší čas poděkovat za milou společnost, rozloučit se a mazat na vlak.

Máme to za sebou, druhý den je sobota a já se vracím do toho vlaku. Mezitím přistoupilo pár lidí, za chvíli budu vystupovat.

Výstava se nám, myslím, docela povedla. Svědčí o tom uznalá slova návštěvníků i jejich zájem o rostliny. Prohlízejí, nakupují, vyptávají se a naši členové na službách chvílemi dost kmitají. Naopak jindy – zvláště po obědě – je poněkud volněji, mám čas a příležitost, abych si výstavu důkladněji prohlédl a nafotil rostliny, které mě zaujaly nejvíce.

Tolik dojmy z letošní výstavy, určitě o ní bude ještě dále nějaká zmínka. Včil je spíše na místě představit vám obsah tohoto čísla. Bude tentokrát více zaměřeno na členy klubu, kteří se v letošním roce dožívají nějakého životního „jubilejna“ (kouzelný výraz od Jana Wericha) a tím se toto číslo z velké části stává společenskou kronikou našeho klubu.

Díky těmto příspěvkům je tento Azet především dílem našich členů a přestává být divadlem jednoho herce, což mě pochopitelně velmi těší a jsem za to autorům ohromně vděčný.

Za příspěvky děkuji i zasloužilému předsedovi Stanislavu Stuchlíkovi, který si své dojmy, poznatky a obrázky nenechává pro sebe, nýbrž se o ně se mnou, potažmo s vámi podělil. Bude to asi na pokračování, písmenek a obrázků je dost.

A nakonec malé připomenutí historické: Máme letní prázdninový čas, po velmi suchém začátku léta už občas zaprší, takže pěstitelé poté, co přišli o část úrody kvůli jarním mrazům nabývají nadějí, že to, co ještě zůstalo a může se urodit, by mohlo dorůst a dozrát pěkně a kvalitně.

Okurková sezóna je oživena nešťastnými událostmi ve francouzské Nice a v Německu. Ve Spojeném království se v referendu voliči rozhodli pro odchod z Evropské unie. Samozřejmě k obrovské nelibosti oficiálních autorit. Propaganda se pokouší strašit a vyhrožovat dalekosáhlými negativními důsledky, zatímco někteří komentátoři a odborníci v tomto počínu vidí velkou naději. Čas ukáže. Ve sportu se naši představitelé moc nevyznamenalí, hokej a fotbal nejsou zrovna na vrcholu slávy, jsou však drobné záblesky naděje. Chystá se olympiáda v Brazílii, i ta je však poznamenána mnoha obavami a stíny. Obavy se týkají bezpečnosti – přecejeno se tam očekává velké množství lidí na jednom místě, komáři přenášející nákazu Zika rovněž na optimismu nepřidávají a ostudy kolem dopingu na ruské a etiopské straně (a pravděpodobný kolektivní trest – neúčast tamních sportovců) vzbuzují rozporuplné reakce a názory.

Současné dění v našem klubu je odpočinkem a nadechnutím do druhého půlroku po hezké a úspěšné výstavě před další sérií členských schůzí s přednáškami, zájezdem a sympóziem, chrudimským zavíráním... A toto číslo vás bude provázet začátkem této druhé půle letošní kaktusářské sezóny. Nechť je vám s ním lehká a radostná.

Pohoda, hezký den

Josef

Členská schůze 6. května 2016

V úvodu schůze předseda Petr Metela informoval o tom, že plakáty (banery), na něž se někdo minule ptal, už se vyrábějí, budou včas, aby to vyhovovalo nám i Čtyřlístku. K organizaci výstavy – bude to víceméně stejné, jen je nutno rostliny přivést co nejdříve, tedy ve středu. Nabádal rovněž, aby si vystavovatelé dobře a zřetelně označili své bedýnky, abychom předešli zmatkům a nedorozuměním. Dále přidal pozvánku od maďarského svazu kaktusářů na tradiční celostátní výstavu do Budapešti, nosným tématem budou notokaktusy.

Petr oznámil, že nás opustil pan Miroslav Knesl z Vážan. Jeho památku jsme uctili povstáním a chvílí ticha. Vzpomínám si, že jsme jej – a jeho sbírku – kdysi navštívili v rámci jednoho tradičního zářijového zájezdu. Co naděláme – život je prostě nemoc stoprocentně smrtelná.

Nakonec Petr nabídl plakáty pro členy na zviditelnění výstavy a Jarka Životská podotkla, že velmi účinným způsobem propagace je internet, tedy obeslání svých přátel pozváním. Dobrá přípomínka.

Přihlásil se i Stanislav Stuchlík a vysvětlil, proč minule na jeho přednášce byla nekvalitní projekce. Vzniklo to tím, že lampa se přehřála, sklo se pokrylo vrstvou usazeniny a lampa se dokonce celá vyboulila (viz foto). Kdyby byla chcípala úplně, bylo by to v pohodě, protože měl náhradní. Co naděláme – příležitost pro příště, diapozitivů má Standa ještě dost.

Do následujícího slosování vstupenek přispěli pánové Hejlek, Chládek a Metela. Výbor klubu jim děkuje.

Začátek přednášky Ing. Miroslava Sochůrka z Mikulova (i jej si pamatujeme z dřívějšího klubového zájezdu) byl poznamenán nepříliš zdařilým pokusničením se zvukovou technikou. Opětovně jsme přišli na to, že spoléhat na místní technické zázemí se příliš nevyplácí. Co takhle znovu otevřít problematiku vlastního ozvučení v novém výboru, když ten minulý nepřikládal této věci valného významu?

Zvukový záznam není příliš kvalitní a přepisování není snadné a pohodlné. Budu proto tentokrát poněkud stručnější vycházejí hlavně z toho mála, co mi utkvělo v paměti.

Po rozpačitém začátku jsme se dozvěděli, že přednášející byl v Americe čestnáctkrát, z toho v Bolívii osmkrát. Dá se tedy předpokládat slušná znalost a zkušenost. Na cestu se vydali se strachem třeba o počasí... Nechyběly obecné informace, viděli jsme třeba bolivijskou vlajku, dozvěděli jsme se základní zeměpisné informace, věci pro připomenutí a zopakování.

Po drobném přerušení kvůli technickým problémům jsme se dozvěděli další obecné věci. Prvním překvapením bývá přistání v La Paz a výškový šok, který ne všichni cestovatelé mohou snášet dobře. Nevěděl jsem, že v Bolívii jsou čtyři oficiální jazyky. Pro cestu je potřeba několik očkování, existuje i riziko onemocnění čagas, Varování se vyskytují na různých místech, nemoc přenáší přelétavá bodavá ploštice. Ploštice sají krev a při poškrábání se může dostat infekce do krve. V Bolívii je rovněž velmi oblíbená koka, prý 30 % lidí ji užívá, žvýká se s vápnem.

Při cestování je velmi časté překonávání velkých výškových rozdílů, třeba 1500 m. Cestovatelé nevyužívali příliš pohodlí ubytovacích služeb, většinou nocovali v přírodě. Nyní se už konečně dostáváme ke kaktusům. Prvně byly zmíněny neokardenasie. Brzy jsme však přešli k hlavnímu předmětu zájmu – k sulkorebutiím.

Přiznám se, že louskání zvukového záznamu je obtížné. Projev přednášejícího, ač vypráví zajímavé věci a předvádí pěkné obrázky, připomíná spíše zaklánače hadů. Proto přenechám prostor našeho plátku následujícím aktivitám.

Přednáška trvala asi hodinu, možnost diskuse a dotazů jsme drobně využili. Naše členy zaujala zmíněná nemoc způsobená prvokem *Trepanosoma* a že prevencí mohou být například stavební úpravy, aby se hmyz nedostával do obydlí děravým zdí. Jde o složitější problematiku.

Po přednášce následovalo posezení v oblíbené nedaleké Severce.

Schůze výboru 17. května 2016

Výbor se sešel v úplné sestavě na místě, na něž si začínáme zvykat – v Líšni u předsedy Petra Metely. Jako obvykle jsme prošli minulý zápis, upřesnili plán následujících přednášek na členskou schůzi a na sympóziu, a probrali, co kdo dodá do Azetu. Hlavní však byla příprava výstavy, protože tato schůze byla poslední příležitostí, kdy se dají věci ještě osobně projednat. Šlo spíše o ujištění se, že jsme na nic významného nezapomněli a o upřesnění některých maličkostí.

Členská schůze 3. června 2016

Termín červnové schůze vyšel – jako v několika předchozích letech – do průběhu naší výstavy kaktusů. S tím souvisely i další doprovodné jevy jako nižší zájem a účast členů a vzhledem k blížícímu se letnímu slunovratu i světlo, které nedostatečně zatemnění sálu nedokáže dobře potlačit.

Schůzi vedl místopředseda Jiří Kolařík. Část výboru totiž byla v té době na výstavě. Ohlásil, že tentokrát nás čeká rod *Huernia* a podobně „smradláky“. Nebyly žádné příspěvky ani od výboru ani od ostatních členů.

Dále oznámil, že nás některé čekají prázdniny a od září nastane obvyklý program. Na září je domluven Jan Müller od Roudnice vyprávět bude zejména o echinocereusech v USA. V říjnu se máme těšit na tradiční sympóziu.

Do následujícího slosování přispěl p. Jaromír Dvorský a další neznámý dárci nebo dárci. Děkuje.

Po pravidelných částech schůze dostal slovo Jiří Hadamovský. Jak již bylo oznámeno, nastoupil přednášející, který k nám přišel od Přírami. Pamatujeme si jej z přednášky před několika lety, která byla rovněž v červnu v době konání výstavy.

Přednáška byla plná autorových fotografií z cest i z vlastní sbírky. Na začátku nás mělo čekat asi čtvrt hodinové seznámení s historií rodu a dále budou už jen samé rostliny.

Původně byly tyto rostliny zařazeny do čeledi *Asclepiadaceae*. Po roce 2000 byly však převedeny pod čeleď *Apocynaceae*. Dozvěděli jsme se i přesnější zařazení. Zajímavé je, že tyto rostliny rostou po celém světě. Těch asi 400 sukulentních roste především v Africe, zabíhají i do Arábie a dokonce až do Indie. Tři druhy rostou i v Evropě a jeden na Kanárských ostrovech. Na jinak sukulenty bohatém Madagaskaru se vyskytuje jen šest druhů.

Společným znakem je pětičetný květ. Systém opylování je velmi složitý, protože pylová zrna jsou ve shlucích. Hmyz je musí vytrhávat a poté zase vkládat do jiného květu. Je to nepředstavitelné, leč někdy se to povede i našim mouchám.

Historie poznávání těchto rostlin sahá do 17. století. Tehdy se i rozšířily za okna obydlí našich předků.

Pokud jde o systematiku, poukázal na brněnského a nám známého Pavla Hanáčka, který se zabývá rozboru DNA těchto rostlin. Možná se dočkáme velkých změn v systematickém zařazení těchto rostlin.

Stapellie vznikly před 54 miliony let, pravé sukulentní stapellie jsou zde prý jen asi 5 milionů let. Vývoj probíhá stále, vzhledem k lidskému věku je to však nepozorovatelné.

Do této skupiny rostlin patří např. voskovky. Ty však nebudou předmětem zájmu této přednášky. Padaly i další názvy rostlin, protože však nebylo kdovíjak rozumět, netroufám si je ze záznamu přepisovat.

Květy mívají různou barvu. Ty, které opylují mouchy, bývají tmavší, ty, na něž chodí včely, bývají světlejší. Květy ne všech druhů zapáchají, některé naopak voní.

Centrem vzniku je prý východní Afrika, odkud se rostliny šířily na sever a na jih.

Co se týče pěstování, měli bychom se snažit kopírovat přírodní podmínky. Dostatek světla, ne však přímý úpal, protože rostliny často rostou v křovinách. Větší rostliny bývají odolnější. Doporučován je propustný substrát kvůli zabránění zamokření. Přihnojovat by se mělo hnojivem s vyšším podílem fosforu a draslíku. Se záhlvkou musíme být opatrní, hrozí-li snížení teplot. V zimě v teple je potřebná pomalá záhlvka, aby rostliny nechřadly, ale jen pomalu se udržovaly. Bujný rost není žádoucí. Vždy záleží na ostatních životních podmínkách, zejména na teplotě.

Množení je nejsnadnější vegetativním způsobem. Množení semen není obtížné, semena klíčí rychle. Není však snadné si je vypěstovat. Semena není nutno mořit, do záhlvků klíčících rostlin přidává přednášející Previcur. Vegetativní množení je oproti tomu velmi snadné, snad jen s výjimkou několika málo rodů.

Úvodní „čtvrthodinová“ část se protáhla na skoro 40 minut. Zase to však tolik nevadí, nebyla nezajímavá. Jiří nám poradil i doporučenou literaturu, je vidět, že se tím zabývá důkladně a systematicky.

V další části asi hodinové přednášky jsme se dostali k huerním poprvé popsaným v roce 1810. Přibývaly další a další druhy a skupiny a rostliny podle abecedy. Vyprávění bylo zajímavé a pestré, obrázky hezké a kvalitní, i tentokrát ovšem poznamenané pronikajícím světlem z oken.

Po hodině přednáška pokračovala rodem *Orbea*.

Na přepisování zbytku přednášky to však ani teď není. Záznamu jde sice při troše trpělivosti a snahy rozumět. Ani tentokrát však nebyla použita zvuková technika, což poněkud kazilo celkový dojem z jinak zdařilé přednášky odborníka. Ať si to připustíme nebo ne, přednášející nedokáže nikdy vykládat dostatečně mocným hlasem, byť se o to na začátku pokoušel. A jako i občas v minulosti, i tentokrát jsme slyšeli ozývající se telefony.

Schůze výboru 14. června 2016

Schůze se především zabývala hodnocením nedávno skončené výstavy kaktusů. Výstava byla velmi zdařilá jak rostlinami, uspořádáním, zajištěním služeb a brigád, tak i z finančního hlediska. (Nemám bohužel ještě vyúčtování, tedy bilanci, kterou obvykle v Azetu předkládám, snad příště.) Shrnuli jsme i úkoly do budoucna, na něž je třeba myslet a včas je zajistit. Jedná se třeba o propagaci, banery, cedule apod. Debatovalo se i o možných budoucích variantách pro konání výstavy. Jiří Kolařík se vzdal své odměny za služby a nechává ji klubu jako sponzorský dar. Výbor děkuje.

Dále byl projednán a podpořen nákup nového počítače a projektoru na přednášky. Byly stanoveny základní technické požadavky a podle nich budeme vybírat konkrétní zařízení.

I tentokrát výbor projednal budoucí přednášející na členské schůzi a na sympóziu, často šlo jen o upřesnění a ujištění, co už je domluvené a příslibené.

Aktuální se stává příprava zájezdu. Má se konat v sobotu třetího září. Pokud jde o směr, kam se vydáme, zajiskřil předseda výrokem: „Řekněte si kam a já to zorganizuju.“ Vše nasvědčuje tomu, že po letech se opět podíváme na plzeňsko.

Schůze skončila gratulací Janě Čechové k jejím narozeninám a pokračovalo se občerstvením a volnou diskusí o ledačem.

Schůze výboru 12. července 2016

První prázdninová schůze byla mírně odlišná. V této době nás nic nežene a netlačí, výstava je za námi, druhá část sezóny teprve poměrně daleko před námi a tak je čas a příležitost se věnovat tématům, na něž jindy nezbývá čas.

Jedním z nich je i pořízení nové techniky. Začínají padat konkrétnější návrhy a nabývají to jasnější podoby.

Rovněž byl čas na diskusi o možnosti pořízení chybějících knih do klubové knihovny a různých propagačních materiálů.

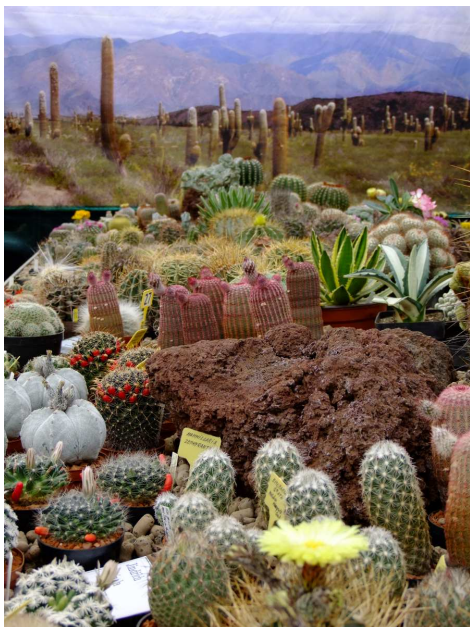
Protože naši členové pracují i ve výboru a redakční radě na celostátní úrovni, přišla řeč i na možné kandidáty na příštího Zlatého Alberta.

V neposlední řadě byla řeč i o nových stanovách a organizačních záležitostech Klubu po změnách Občanského zákoníku.

Před schůzí na terase u Petra metely

Výstava kaktusů – Astrophytum Brno

Fotografie na vnitřní barevné dvoustraně

Levá strana – Výstava kaktusů *Astrophytum* Brno v den zahájení

- Čelní pohled do výstavy
- Expozice věnovaná někdejšímu předsedovi Josefu Moučkovi s jeho oblíbenými mamilářiemi
- Dva nejdůležitější, bez nichž by to nešlo – Pavel Kutílek a Petr Metela
- Dva nejdůležitější, bez nichž by to nebylo ono – Karel Kašpárek a Lubomír Hrubý

Pravá strana – Výstavy kaktusů Libochovice a Praha, Radek Čech

- Libochovice – mamilárie téměř jako v přírodě
- Libochovice – část výstavy
- Libochovice – rod *Euphorbia*
- Praha – kolekce rodu *Lithops*
- Praha – expozice Petra Pavelky

Nevešlo se minule – starý výbor se loučí

Poslední společné foto končícího výboru klubu v lednu 2016. Zleva Karel Kašpárek (distributor), Lubomír Hrubý (revizní komise), Jana Čechová (pokladní), Jaroslav Kašparovský (knihovnik), Jiří Peňás, Jan Ziegrosser (revizní komise), Stanislav Stuchlík (předseda), Josef Polách (redaktor), Petr Metela (místopředseda) a Radek Čech (jednatel).

Inspekční cesta po výstavách kaktusů

Čtvrtého června 2016 jsem se zúčastnil redakční a vydavatelské rady či sopsu Kaktusy. Jak všichni víte, druhým členem za Brno je náš čestný předseda Stanislav Stuchlík. Okolnosti tomu chtěly, abychom jeli i s prezidentem Společnosti českých a slovenských pěstitelů kaktusů a sukulentů Jaroslavem Víchem. Má u Brna rodinu, u které trávil víkend, takže jsme se domluvili a cestovali ve třech.

Protože jsme do Prahy přijeli s časovou rezervou, navštívili jsme prvně výstavu pražských kaktusářů, kam nás pozval jejich předseda Ivan Běťák. O výstavě jsem referoval loni, i letos byla v podobném duchu. Půlmetr ze své sbírky, kde vystavovalo deset kaktusářů, a potom bylo na výstavní ploše umístěno několik stolů s ucelenými kolekcemi. Zaujaly mě dvě expozice, a to větší kaudexní rostliny Petra Pavelky a asi metr čtvereční rodu *Lithops* od majitele, jehož jméno si nepamatuji. Prodej byl také zajímavý, ač na konci výstavy, dalo se tam leccos vybrat a doplnit tak sbírku.

Poté následovala Redakční rada, kde jsme probírali připravené třetí číslo časopisu Kaktusy. Přítomen byl také Jan Gratias, známý propagátor sukulentů a autor řady knih, který nás pozval na výstavu roudnických kaktusářů, která se konala ve skleníku na zámku Libochovice, které leží asi 15 km od Roudnice nad Labem. Původně neplánoval s námi cestu absolvovat, ale protože jsme skončili brzy, nakonec si to rozmyslel a jel. Právě při diskusi v autě vznikl název naší výpravy. Jan Gratias nebyl totiž očekáván, protože měl službu až v neděli. Výstavní plocha zaujímala obě strany skleníku a uprostřed byly ještě umístěny stoly. I když není roudnická organizace nijak zvlášť početná, sešlo se na výstavě velké množství rostlin, a to jak kaktusů, tak i ostatních sukulentů. Osobně se mi nejvíce líbila kolekce rostlin rodu *Euphorbia*, které byly krásně čisté a bez jediné skvrnky. Na levé straně byla vystavena skupina několika misek osazených mamiláriemi a doplněna kameny a štěrkem na povrchu. Jak jsem se dozvěděl, kaktusy patřily zahradníkovi libochovického zámku, jenž byl žákem Libora Kunteho – velkého znalce nejen mexických kaktusů. Po nezbytném focení jsme se odebrali na oběd a poté k domovu.

Cestou zpět jsem nabídl Jardovi Víchovi, aby navštívil i naši brněnskou výstavu. Naštěstí měl ještě trochu času, tak souhlasil. Myslím, že výstavu ve Čtyřlístku popisovat nemusím, drtivá většina z vás ji jistě navštívila. Tím bych uzavřel naše putování (inspekci) po českých a moravských výstavách.

Hodnocení je celkem jednoduché, každá výstava byla svým způsobem něčím zajímavá. A která byla nejhezčí? Na to odpovídat nebudu, protože jsem patriot a stejně by to byl jen subjektivní názor.

Radek Čech

Botanická zahrada Palmengarten – Frankfurt

Kdo se dostane do Frankfurtu nad Mohanem, neměl by si nechat ujít návštěvu botanické zahrady Palmengarten (založena 1868). Termín „botanická zahrada“ je trochu zavádějící, protože Palmengarten není jenom botanickou zahradou, ale i obrovským výletním parkem, kde je možné strávit čas uprostřed zeleně. Na 22 hektarech naleznete opravdu všechno, co se rostlin týká – od tropických skleníků přes palmový skleník až po skleník se subantarktickou flórou. Samozřejmě jsou i venkovní expozice nejrůznějších rostlin, tematicky zaměřené

(růže, stepní rostliny, rododendrony atd. atd.). O vše se stará asi 120 zaměstnanců, z toho je asi 70 zahradníků. Kromě stálých expozic je pořádáno celoročně mnoho nejružnějších jednorázových akcí. V době naší návštěvy (duben 2016) byla v předsálí palmového skleníku výstava zdejších azalek, k tomu i výstava malých soch a obrázků. Ale určitě je lépe se tam podívat, než o tom jenom číst.

Co zajímá kaktusáře především? Pochopitelně kaktusy a další sukulenty, proto k nim. Měli jsme výhodu v tom, že naším průvodcem byl jeden ze zdejších zaměstnanců, se kterým jsme se dostali i do objektů veřejnosti nepřístupných. Když někde ve světě vykvete *Amorphophallus titanum* svým obrovským květem, je to senzace, která se často publikuje. Zde byl jeden skleník (neveřejný) věnován tomuto rodu – a rostliny zde běžně kvetou, včetně *A. titanum*, který je za stoupen ve více rostlinách. Nebyli jsme přítomni ve správnou dobu, některé druhy rodu sice kvetly, jenže ne ty největší.

Ale zpět ke kaktusům a jiným sukulentům. Jsou soustředěny v jižní části komplexu skleníků zvaných „tropicarium“ (pětidílná část, zvaná suché tropy na rozdíl od severní části – vlhkých tropů –, kde je zastoupena vegetace např. mlžných lesů nebo mangrove). Skleníky mají půdorys tvaru osmicípé hvězdy. Jednotlivé skleníky suchých tropů jsou věnovány vždy jedné oblasti, ve které rostou kaktusy a sukulenty (např. polopouště, mlžné pouště, savana). Ve vstupním skleníku se otáčí velká maketa zeměkoule s vyznačením rostlinných pásem. Nebudu zde rozebírat rostlinná společenství jednotlivých skleníků, spíše se budu snažit upozornit na zajímavé rostliny. Hned po vstupu upoutá pozornost obrovská *Opuntia elata* – je třeba ale zvednout hlavu, protože sahá až ke stropu skleníku. Majetkem Palmengarten je od roku 1930, při přistěhování do nového skleníku (tropicarium bylo vybudováno v osmdesátých letech minulého století) ji bylo nutno velmi radikálně ořezat, ale rychle opět narostla do dnešních rozměrů. Pozoruhodný je rovněž obrovský *Echinocactus grusonii*, asi 70 cm široký. V roce 1936 byl dovezen přímo z Mexika, jeho stáří se odhaduje na 250 let. *Welwitschia mirabilis* je zastoupena ve více exemplářích, samčích i samičích. Nejstarší rostlina pochází z roku 1955, mladší rostliny byly vypěstovány ze semen vysetých přímo na parapet koncem devadesátých let minulého století. Při pravidelném zavlažování rostou relativně rychle. Ochranná sbírka notokaktusů není volně přístupná, jen po předchozí domluvě. Wigginsie jsou zde ve velkém počtu a v dobrém stavu, což se bohužel nedá říci o dalších notokaktusech.

Kaktusy a sukulenty bývají v létě vysázeny volně. Venku však ještě nebyly. Ještě zimovaly ve sklenicích. Venku byly pouze dva kaktusy – kovové plastiky.

Až budete ve Frankfurtu nad Mohanem, zařaďte se mezi oněch 800 000 návštěvníků, kteří navštíví botanickou zahradu každým rokem. Určitě budete spokojeni.

Stanislav Stuchlík

Jan Harašta – 85 let

Honza se narodil 9. června 1931 v Brně. Po absolvování základní školy vystudoval střední školu zahradnickou v městě Lednice, kde po absolutoriu i vyučoval. Po ukončení kantorské kariéry pracoval jako zahradník v nemocnici na ulici Pekařská.

Začátkem 60. let ho zaujaly kaktusy, zejména rody *Echinocereus*, *Thelocactus* a *Mexico* jako celek, snad s výjimkou rodu *Ferocactus*.

Já osobně si pamatuji, jak jsem byl v roce 1987 příjemně šokován skupinou pravokonných encefalokarpusů strombiliformis na výstavě v botanické zahradě, tedy v době, kdy se ze strachu před ztrátou roubovaly i rostliny z jižní Ameriky.

Jak asi všichni víte, Honza dlouhá léta působil ve výboru *Astrophyta* Brno, také aranžmá většiny výstav byla jeho zásluhou.

Nyní si Honza ponechal pro radost pár desítek nejoblíbenějších kaktusů, ale stále aktivně navštěvuje schůze a je vždy připraven pomoci *Astrophytu* radou i pomocí.

Honzo, za celý výbor a *Astrophytum* Brno Ti přeji hodně zdraví, spokojenosti a samozřejmě i Tvůj nezaměnitelný elán do života a práce.

Kamarád Jirka Peňás

Ing. Stanislav Stuchlík – čestný předseda *Astrophyta*

Se Standou Stuchlíkem jsem se poprvé setkal ve výboru *Astrophyta* v roce 1974 na výroční členské schůzi (v té době se konala v prosinci). Jako nový kandidát do výboru byl navržen Standa, stejně jako ostatní kandidáti byl do výboru odsouhlasen 100% počtem hlasů. Bylo to v období rozkvětu *Astrophyta*, protože se každoročně počet členů zvyšoval (dnes už je to bohužel obráceně z různých důvodů). V počátcích 70. let se počet členů ročně zvyšoval asi o 50 nově zaregistrovaných a dosahoval v tomto roce již více než 450 členů. V nově zvoleném výboru počátkem ledna 1975 na ustavující výborové schůzi byl Standa spolu s Rudolfem Černým a se mnou zvolen do Revizní komise (v předchozím období jsem byl v revizní komisi spolu s další legendou brněnských kaktusářů panem Antonínem Hlineckým, který se v roce 1974 vzdal členství ve výboru a na jeho místo byl nominován právě Standa).

Jak čas běžel, Standa postupně zastával různé funkce ve výboru. Byl knihovníkem i archivářem. V roce 1999 se mi podařilo jej přesvědčit spolu s dalšími kamarády, aby převzal funkci pokladníka v SČSPKS, ve které působí dodnes. Po několikaleté odmlce, především přestěhováním mimo Brno (do Mělnčan) se znovu do výboru vrátil v roce 2001. Pro jeho vlastnosti jsem si jej vybral do funkce jednatele *Astrophyta*. Po mém odstoupení z funkce předsedy *Astrophyta* v roce 2005 se stal jeho předsedou. Letos v únoru na výroční schůzi se rozhodl ukončit funkcionářskou kariéru v *Astrophytu*. Štěstím pro *Astrophytum* je, že se nám se Standou podařilo vychovat relativně mladé nástupce, kteří jsou zárukou, že *Astrophytum* bude i nadále hrát významnou roli i z hlediska celostátního. Standa nejen svou bohatou publikační činností (podrobnosti se můžete dočíst v časopise *Kaktusy* 2013/4), ale především svojí pečlivostí, svědomitostí a důsledností ve funkcích, které zastával, proslavil nejen sebe, ale i *Astrophytum*.

Stando, i když Ti některé funkce v SČSPKS zůstaly, ušetřený čas můžeš věnovat naší společné zálibě a cestování. Členové nejen *Astrophyta* se mohou nadále těšit na Tvé precizní přednášky plné nádherných snímků z nalezišť i kultury. Ne náhodou Ti na členské schůzi

1. dubna 2016 za vše, co jsi za dlouhá léta vykonal nejen pro *Astrophytum*, byl udělen titul Čestný předseda *Astrophyta*. Dovol, abych Ti k tomuto vyznamenání poblahopřál nejen jménem svým, ale troufnu si tvrdit i jménem všech členů *Astrophyta* a popřál Ti především hodně štěstí a zdraví do dalších let.

Josef Odehnal, čestný předseda Astrophyta

Vytesat a vyleštit! Lépe se to snad napsat nedalo. Díky, pane Odehnale. Více než výstižné. Možná ani netušíte, jak se vaše slova potvrzují. Už teď mám od Standy tři cestovatelské články, které – jak jsem zmínil – vyjdou na pokračování. Přiznám se, že takto nějak si představuji „důchod“. Nebýt svázaný prací (byť ji třeba mám rád) a pracovní dobou, dělat nejlépe, jak umím, to, co mě baví a co přináší radost mně i druhým. A třeba i to, když někdo řekne: „Dík, to se ti povedlo.“

K poděkování a blahopřání se upřímně přidává celá redakce Azetu© Fotografie laureáta vyšla v minulém čísle na s. 27.

Hlína na kaktusovém výsluní

Začnu trošku ze široka. Hlína, kde žiji, je malá obec s asi 250 obyvateli. Proč kaktusové výsluní? Kromě mě se kaktusům a sukulentům věnuje i moje žena, kterou všichni znáte jako pokladní *Astrophyta*. Dále máme v naší malebné obci ještě další tři menší sbírky. Myslím, že na počet obyvatel to není vůbec málo. Že bych založil novou organizaci? Dělán si samozřejmě legraci. V naší dědině z organizací pracuje Sbor dobrovolných hasičů a také zájmové sdružení Babinec. To se sejdou ženy bez rozdílu věku a za podpory obecního úřadu se věnují různým pracím, namátkou vaření, výtvarné činnosti nebo třeba pletení obzavů pro malomocné v Indii. Samozřejmě důkladně a svědomitě proberou veškeré dění v obci.

Na pátek 22. dubna 2016, kdy se pravidelně jednou měsíčně scházejí, zajistil starosta obce přednášku zaměřenou právě na kaktusy. Přednášel významný brněnský kaktusář Jaroslav Procházka. Tématem jeho přednášky byly samozřejmě kaktusy, které rostou v Argentině a hlavně strasti a radosti z cest po jižní Americe. Jardu znám docela dlouho a několik velmi odborných přednášek jsem viděl. Víím, že je v rodu *Gymnocalycium* velmi fundovaný člověk, jsou to také jeho nejoblíbenější rostliny. Právě proto mě mile překvapila jeho prezentace na Hlině. Mohli jsme shlédnout obrázky z jeho několika cest, vyslechli jsme si podrobnosti o cestování, stravování i ubytování. Rovněž jsme viděli několik záběrů z Rallye Paříž – Dakar, velmi mnoho stanovišť a doprovodné vegetace. Zaradil i několik obrázků z Patagonie. Přednáška trvala bezmála dvě a půl hodiny. Během vyprávění odpovídal i na různé dotazy zvědavých posluchaček. Jen na okraj, kdyby nebyl na úřadě starosta, byl jsem jediný zúčastněný muž. Přestože to mělo být zaměřeno i na pěstování kaktusů, vůbec se na toto téma nedostalo. Místním ženám se jeho vystoupení velmi líbilo a už padaly návrhy, kdy by se něco podobného mohlo zorganizovat znovu. Kdybych měl hodnotit, přednáška byla velmi pestrá, poutavě Jarda vyprávět umí, a že je dobrý fotograf, jsme se přesvědčili několikrát v Brně. Takže, snad někdy příště.

Text a foto Radek Čech

Významná výročí členů klubu

Letno tabulkově připomínáme další nedávná kulatá a půlkulatá výročí členů klubu, o nichž máme potřebné údaje a která pro Azet sleduje a dodává Karel Kašpárek. Děkuji, Karle.

Vezměne to tedy s poděkováním a blahopřáním tentokrát abecedně.

Kašpárek Karel	55
Kašparovský Jaroslav	65
Křivánek Vladimír	70
Tenk Karel	75
Ulčák Zbyněk	50
Vašíček Emil	70
Vykoukal Ladislav	70
Záhora Jaroslav	55

Trichodiadema densum (Haw.) Schwantes

Dnes představený taxon byl popsán již v roce 1795 jako *Mesembryanthemum densum* a do rodu *Trichodiadema* ho převedl v roce 1926 Schwantes. Rostlina patří do čeledi *Aizoaceae* (kosmatcovité) a pochází z Jihoafrické republiky z provincie Jižní Kapsko. *Trichodiadema* byla focena u nás na okně a výsev byl proveden na Slovensku. Množit se dá i zakořeněním řízků po tvarovacím řezu. Protože roste velmi pomalu, je každý nevhodný zásah do koruny dlouho vidět. Výhodou tohoto sukulentu, který připomíná kaktus, je, že z něj lze snadno vytvořit bonsaj. Nemá problém ani s povytažením ztloustlých kořenů nad povrch substrátu za předpokladu, že se to provádí jen po malých kouscích. Zálivka se provádí rovněž jako u bonsajů, často, ale v mírných dávkách, klidně po celý rok. Jakmile rostlina začne na sazovat poupata, se zálivkou na chvíli počkáme do doby, než začnou připomínat malé semenáčky kaktusů, a poté můžeme opět pravidelně zalévat. Rostlina má ráda maximum slunce přes zimní období, v sezoně ostatních sukulentních rostlin však vyžaduje nepřímé slunce. Nesnáší sluneční úpal a nehybný vzduch, naopak snese krátkodobý pokles na nízkou teplotu za předpokladu, že je substrát suchý. Optimální je teplota nad 10 °C. Přesazování je vhodné častější, klidně dvakrát za rok, avšak nádobu volíme úměrně velikosti kořenového systému. Na podzim je dobré se této činnosti vyvarovat, protože se v té době tvoří poupata. Patří mezi velmi odolný druh a snese i občasné pěstitelský přehmat. To nejdůležitější na závěr, vegetační období této rostliny je takzvaně opačné, to znamená, že roste v oblastech se zimními srážkami. V případě této rostliny platí staré úsloví: „Spěch všeliký toliko pro hováda dobrý jest“.

Text a foto na titulní stránce Radek Čech

Legenda k obrázkům na další straně (článek St. Stuchlíka, Frankfurt)

Vstup do skleníků „suché tropy“

Welwitschia mirabilis

Návštěvníci a *Echinocactus grusonii*

Alcantarea (Vriesea) imperialis, šířka 1,5 metru (stojatá fotka)

Azet – zpravodaj Klubu kaktusářů Astrophytum Brno – Neprodejně – Redakce, jazyková úprava, sazba: Josef Polách – sazba systémem $\text{\TeX}$ s použitím písma Lido – tisk: Tiskárna Indra – vytvořeno s použitím legálního a svobodného softwaru – aniž bylo vědomě ublíženo živým tvorům – v článcích byly opraveny jazykové a typografické chyby, beze změny smyslu sdělení, není-li uvedeno u příspěvku jinak – připomínky, náměty, příspěvky prosím na adresu josef@polach.org